

ADAPTACIÓN DA PROGRAMACIÓN DIDÁCTICA CURSO 2019-2020

CENTRO: CPI JOSÉ GARCÍA-MENDE

CURSO: 4º ESO

MATERIA: BIOLOXÍA E XEOLOXÍA

DEPARTAMENTO: BIOLOXÍA E XEOLOXÍA

DATA: 15/05/2020

Instrucións do 27 de abril de 2020, da Dirección Xeral de Educación, Formación Profesional e Innovación Educativa para o desenvolvemento do terceiro trimestre do curso académico 2019/20, nos centros docentes da Comunidade Autónoma de Galicia.

ÍNDICE

- 1. Estándares de aprendizaxe e competencias imprescindibles.**
- 2. Avaliación e cualificación.**
- 3. Metodoloxía e actividades do 3º trimestre (recuperación, reforzo, repaso, e no seu caso ampliación)**
- 4. Información e publicidade.**

1. Estándares de aprendizaxe e competencias imprescindibles

Competencias clave*	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe avaliáveis
CAA/ CMCCT	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.1. Planear, aplicar, e integrar as destrezas e as habilidades propias do traballo científico. 	BXB4.1.1. Integra e aplica as destrezas propias do método científico.
CAA/CCL	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.2. Elaborar hipóteses e contrastalas a través da experimentación ou da observación e a argumentación. 	BXB.4.2.1. Utiliza argumentos que xustifiquen as hipóteses que propón.
CMCCT/ CD	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.3. Discriminar e decidir sobre as fontes de información e os métodos empregados para a súa obtención. 	BXB4.3.1. Utiliza diferentes fontes de información, apoiándose nas TIC, para a elaboración e a presentación das súas investigacións.
CSC/CSIEE	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.4. Participar, valorar e respectar o traballo individual e en grupo. 	BXB4.4.1. Participa, valora e respecta o traballo individual e en grupo
CAA/CMCCT/CSIEE/ CD	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.5. Presentar e defender en público o proxecto de investigación realizado. 	BXB4.5.1. Deseña pequenos traballos de investigación sobre animais e/ou plantas, os ecosistemas do seu contorno ou a alimentación e a nutrición humana, para a súa presentación e defensa na aula.
CCL/CCEC		BXB4.5.2. Expresa con precisión e coherencia as conclusións das súas investigacións, tanto verbalmente como por escrito.
CAA	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.6. Comprender e comparar os modelos que explican a estrutura e a composición da Terra. 	BXB2.6.1. Analiza e compara os modelos que explican a estrutura e a composición da Terra.

CAA/CSIEE	<ul style="list-style-type: none"> B2.7. Combinar o modelo dinámico da estrutura interna da Terra coa teoría da tectónica de placas. 	BXB2.7.1. Relaciona as características da estrutura interna da Terra e asóciaas cos fenómenos superficiais.
CAA	<ul style="list-style-type: none"> B2.8. Recoñecer as evidencias da deriva continental e da expansión do fondo oceánico. 	BXB2.8.1. Expresa algunhas evidencias actuais da deriva continental e da expansión do fondo oceánico.
CMCCT/CCL	<ul style="list-style-type: none"> B2.5. Interpretar cortes xeolóxicos sinxelos e perfís topográficos como procedemento para o estudo dunha zona ou dun terreo. 	BXB2.5.1. Interpreta un mapa topográfico e fai perfís topográficos..
CAA/CMCCT	<ul style="list-style-type: none"> B2.9. Interpretar algúns fenómenos xeolóxicos asociados ao movemento da litosfera e relacionalos coa súa situación en mapas terrestres. Comprender os fenómenos naturais producidos nos contactos das placas. 	BXB2.9.1. Coñece e explica razoadamente os movementos relativos das placas litosféricas.
CAA		BXB2.9.2. Interpreta as consecuencias dos movementos das placas no relevo.
CMCCT	<ul style="list-style-type: none"> B2.10. Explicar a orixe das cordilleiras, os arcos de illas e os oróxeos térmicos. 	BXB2.10.1. Identifica as causas dos principais relevos terrestres.
CAA/CCL	<ul style="list-style-type: none"> B2.11. Contrastar os tipos de placas litosféricas e asociarlles movementos e consecuencias. 	BXB2.11.1. Relaciona os movementos das placas con procesos tectónicos.
CAA	<ul style="list-style-type: none"> B2.12. Analizar que o relevo, na súa orixe e na súa evolución, é resultado da interacción entre os procesos xeolóxicos internos e externos. 	BXB2.12.1. Interpreta a evolución do relevo baixo a influencia da dinámica externa e interna.

CAA	<ul style="list-style-type: none"> B2.1. Recoñecer, compilar e contrastar feitos que amosen a Terra como un planeta cambiante. 	BXB2.1.1. Identifica e describe feitos que amosen a Terra como un planeta cambiante, e relaciónaos cos fenómenos que suceden na actualidade.
CAA/CSIEE	<ul style="list-style-type: none"> B2.2. Rexistrar e reconstruír algúns dos cambios máis notables da historia da Terra, e asocialos coa súa situación actual. 	BXB2.2.1. Reconstrúe algúns cambios notables na Terra, mediante a utilización de modelos temporais a escala e recoñecendo as unidades temporais na historia xeolóxica.
CMCCT	<ul style="list-style-type: none"> B2.3. Categorizar e integrar os procesos xeolóxicos máis importantes da historia da Terra. 	BXB2.3.1. Discrimina os principais acontecementos xeolóxicos, climáticos e biolóxicos que tiveron lugar ao longo da historia da Terra, e recoñece algúns animais e plantas característicos de cada era.
CAA	<ul style="list-style-type: none"> B2.4. Recoñecer e datar eóns, eras e períodos xeolóxicos, utilizando o coñecemento dos fósiles guía. 	BXB2.4.1. Relaciona algún dos fósiles guía máis característico coa súa era xeolóxica.
CMCCT	<ul style="list-style-type: none"> B2.5. Interpretar cortes xeolóxicos sinxelos e perfís topográficos como procedemento para o estudo dunha zona ou dun terreo. 	BXB2.5.2. Resolve problemas sinxelos de datación relativa, aplicando os principios de superposición de estratos, superposición de procesos e correlación.
CMCCT	<ul style="list-style-type: none"> B3.1. Explicar os conceptos de ecosistema, biótomo, poboación, comunidade, ecotón, hábitat e nicho ecolóxico. 	BXB3.1.1. Identifica o concepto de ecosistema e distingue os seus compoñentes.
CAA/CSIEE/CCL		BXB3.1.2. Analiza as relacións entre biótomo e biocenose, e avalía a súa importancia para manter o equilibrio do ecosistema.
CSC/CAA	<ul style="list-style-type: none"> B3.2. Comparar adaptacións dos seres vivos a diferentes medios, mediante a utilización de exemplos. 	BXB3.2.1. Interpreta as adaptacións dos seres vivos a un ambiente determinado, relacionando a adaptación co factor ou os factores ambientais desencadeantes deste.

CMCCT/CAA	<ul style="list-style-type: none"> B3.3. Categorizar os factores ambientais e a súa influencia sobre os seres vivos, e recoñecer o concepto de factor limitante e límite de tolerancia. 	BXB3.3.1. Recoñece os factores ambientais que condicionan o desenvolvemento dos seres vivos nun ambiente determinado, e valora a súa importancia na conservación deste.
CMCCT	<ul style="list-style-type: none"> B3.4. Identificar as relacións intraespecíficas e interespecíficas como factores de regulación dos ecosistemas. 	BXB3.4.1. Recoñece e describe relacións e a súa influencia na regulación dos ecosistemas, interpretando casos prácticos en contextos reais.
CAA/CSC/CCL	<ul style="list-style-type: none"> B3.5. Explicar os conceptos de cadeas e redes tróficas. 	BXB3.5.1. Recoñece os niveis tróficos e as súas relacións nos ecosistemas, e valora a súa importancia para a vida en xeral e o mantemento destas.
CSC/CCEC	<ul style="list-style-type: none"> B3.6. Expresar como se produce a transferencia de materia e enerxía ao longo dunha cadea ou rede trófica, e deducir as consecuencias prácticas na xestión sustentable dalgúns recursos por parte do ser humano. 	BXB3.6.1. Compara as consecuencias prácticas na xestión sustentable dalgúns recursos por parte do ser humano, e valora criticamente a súa importancia.
CAA	<ul style="list-style-type: none"> B3.7. Relacionar as perdas enerxéticas producidas en cada nivel trófico co aproveitamento dos recursos alimentarios do planeta desde un punto de vista sustentable. 	BXB3.7.1. Establece a relación entre as transferencias de enerxía dos niveis tróficos e a súa eficiencia enerxética.
CSC/CCL/CCEC	<ul style="list-style-type: none"> B3.8. Contrastar algunhas actuacións humanas sobre diferentes ecosistemas, valorar a súa influencia e argumentar as razóns de certas actuacións individuais e colectivas para evitar a 	BXB3.8.1. Argumenta sobre as actuacións humanas que teñen unha influencia negativa sobre os ecosistemas: contaminación, desertización, esgotamento de recursos, etc.
CMCCT/CAA/ CCL		BXB3.8.2. Defende e conclúe sobre posibles actuacións para a mellora

	súa deterioración.	ambiental e analiza desde distintos puntos de vista un problema ambiental do contorno próximo, elabora informes e preséntaos utilizando distintos medios.
CSC/CSIEE	<ul style="list-style-type: none"> B3.9. Concretar procesos de tratamento de residuos e describir a xestión que dos residuos se fai no seu contorno próximo. 	BXB3.9.1. Describe os procesos de tratamento de residuos, e valora criticamente a súa recollida selectiva.
CSC/CAA	<ul style="list-style-type: none"> B3.10. Contrastar argumentos a favor da recollida selectiva de residuos e a súa repercusión a nivel familiar e social. 	BXB3.10.1. Argumenta os pros e os contras da reciclaxe e da reutilización de recursos materiais
CSC/CCL	<ul style="list-style-type: none"> B3.11. Asociar a importancia da utilización de enerxías renovables no desenvolvemento sustentable. 	BXB3.11.1. Destaca a importancia das enerxías renovables para o desenvolvemento sustentable do planeta.
CAA/CMCCT	<ul style="list-style-type: none"> B1.1. Determinar as analoxías e as diferenzas na estrutura das células procariotas e eucariotas, e interpretar as relacións evolutivas entre elas. 	BXB1.1.1. Compara a célula procariota e a eucariota, a animal e a vexetal, e recoñece a función dos orgánulos celulares e a relación entre morfoloxía e función.
CD/CAA		BXB1.1.2. Identifica tipos de células utilizando o microscopio óptico, micrografías e esquemas gráficos.
CCL/CAA	<ul style="list-style-type: none"> B1.2. Identificar o núcleo celular e a súa organización segundo as fases do ciclo celular, a través da observación directa ou indirecta. 	BXB1.2.1. Distingue os compoñentes do núcleo e a súa función segundo as etapas do ciclo celular.
CMCCT	<ul style="list-style-type: none"> B1.3. Comparar a estrutura dos cromosomas e da 	BXB1.3.1. Recoñece as partes dun cromosoma utilizándoo para construír un cariotipo.

	cromatina.	
CMCCT/CAA	<ul style="list-style-type: none"> B1.4. Formular e identificar os principais procesos que teñen lugar na mitose e na meiose, e revisar o seu significado e a súa importancia biolóxica. 	BXB1.4.1. Recoñece as fases da mitose e meiose, diferencia ambos os procesos e distingue o seu significado biolóxico.
CMCCT/CAA/ CCEC	<ul style="list-style-type: none"> B1.9. Formular os principios da xenética mendeliana, aplicando as leis da herdanza na resolución de problemas sinxelos, e recoñecer a base cromosómica das leis de Mendel. 	BXB1.9.1. Recoñece os principios básicos da xenética mendeliana e resolve problemas prácticos de cruzamentos con un ou dous caracteres.

LEENDA COMPETENCIAS

CCL Comunicación lingüística.

CMCCT Competencia matemática e competencias básicas en ciencia e tecnoloxía.

CD Competencia dixital.

CAA Competencia aprender a aprender.

CSC Competencias sociais e cívicas.

CSIEE Sentido de iniciativa e espírito emprendedor.

CCEC Conciencia e expresións culturais.

2. Avaliación e cualificación	
Avaliación	<p>Procedementos:</p> <p>Ensino presencial: observación, informes e probas.</p> <p>Ensino a distancia: informes e probas.</p>
	<p>Instrumentos:</p> <p>Ensino presencial: probas escritas, traballos individuais e en grupo e rexistro na aula.</p> <p>Ensino a distancia: tarefas e cuestionarios.</p>
Cualificación final	<p>Alumnos con cualificación maior ou igual a 5 na 1ª e 2ª avaliación.</p> <p>Farase a media da 1ª e a 2ª avaliación e poderán sumarse ata 2 puntos extra cunha avaliación positiva das tarefas e cuestionarios de repaso/ampliación entregados no ensino a distancia. A entrega das tarefas por si mesma non é suficiente para subir a nota, é preciso que a avaliación sexa positiva. As tarefas de ampliación incluirán estándares non incluídos na táboa de imprescindibles ao non terse traballado de xeito presencial e non ser necesarias para superar a materia, unicamente para subir nota.</p> <p>Alumno con cualificación inferior a 5 na 1ª avaliación.</p> <p>Hai un só alumno neste caso, que debe realizar as tarefas encomendadas para recuperación da avaliación. Nas instrucións das tarefas indícanse as condicións que deben cumprir as tarefas para unha avaliación positiva. Deste xeito pode acadar un 5, que fará media coa nota da 2ª avaliación.</p> <p>Poderá subir ata 2 puntos extra cunha avaliación positiva das tarefas e cuestionarios de repaso/ampliación entregados no ensino a distancia. A entrega das tarefas por si mesma non é suficiente para subir a nota, é preciso que a avaliación sexa positiva.</p> <p>As tarefas de ampliación incluirán estándares non incluídos na táboa de imprescindibles ao non terse traballado de xeito presencial e non ser necesarias para superar a materia, unicamente para subir nota.</p>
Proba extraordinaria de setembro	Exame escrito acorde cos criterios e estándares expresados na táboa 1.
Avaliación de materia pendentes	Non hai pendentes por tratarse dunha materia de 4º de ESO.

3. Metodoloxía e actividades do 3º trimestre (recuperación, repaso, reforzo, e no seu caso, ampliación)	
Actividades	Actividades de recuperación, repaso, afondamento e ampliación que están colgadas na aula virtual (curso BIOLOXÍA E XEOLOXÍA 4ºESO).
Metodoloxía (alumnado con conectividade e sen conectividade):	Aula virtual do CPI (curso BIOLOXÍA E XEOLOXÍA 4º ESO). Correo electrónico (bxmende@gmail.com). Todo o alumnado accede á aula virtual ou se comunica mediante o correo.
Materiais e recursos	Libro de texto. Actividades, tarefas de elaboración propia e enlaces a recursos que están colgados na aula virtual (curso BIOLOXÍA E XEOLOXÍA 4ºESO).

4. Información e publicidade	
Información ao alumnado e ás familias	Etiqueta na aula virtual indicando que a adaptación da programación está colgada na web do centro.
Publicidade	Publicación obrigatoria na páxina web do centro.